

ฉบับนี้ยังพฤติกรรมชั้นอาสาของคนเมื่อยุคต่อหน้าเพื่อนและคนแปลกหน้า

นางสาวสรอระยา สิริวาร

005348

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2518

INHIBITING EFFECTS OF THE PRESENCE OF FRIENDS
AND STRANGERS ON BYSTANDER INTERVENTION

Miss Soiraya Sirivara

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Psychology

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

[Handwritten Signature]

.....

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

[Handwritten Signature]

ประธานกรรมการ

[Handwritten Signature]

กรรมการ

[Handwritten Signature]

กรรมการ

[Handwritten Signature]

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชาวุฒ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลยับยั้งพฤติกรรมชนชั้นอาสาของคนเมื่ออยู่ต่อหน้าเพื่อนและคนแปลกหน้า

ชื่อ นางสาวสร้อยระย้า สิริवार แผนกวิชา จิตวิทยา

ปีการศึกษา 2517

บทคัดย่อ

การทดลองนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา (1) ผลยับยั้งพฤติกรรมชนชั้นอาสาของคนเมื่ออยู่ต่อหน้าเพื่อนและคนแปลกหน้าในเหตุการณ์ฉุกเฉิน (2) เพื่อเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของลาตานิ และคาร์เด (Latané and Darley, 1968) และผลการวิจัยของลาตานิ และโรดิง (Latané and Rodin, 1969)

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 - 4 ที่ศึกษาในปีการศึกษา 2517 คณะครุศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 140 คน โดยเชิญผู้รับการทดลองมาร่วมการสัมภาษณ์ในหัวข้อ "ปัญหาการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย" แบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 4 เงื่อนไข ดังนี้ (1) เงื่อนไขคนเดียว จำนวน 20 คน แต่ละคนเผชิญกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน ขณะที่ทำแบบสอบถามก่อนการสัมภาษณ์คนเดียว (2) เงื่อนไขผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิด จำนวน 40 คน ผู้ร่วมคิดเป็นผู้ที่ทราบถึงการวิจัยโดยตลอด และได้รับการบอกให้ไม่พฤติกรรมเฉย พยายามหลีกเลี่ยงการสนทนาใหม่มากที่สุด และไม่สนใจต่อเหตุการณ์ฉุกเฉินที่เกิดขึ้น (3) เงื่อนไขคู่เพื่อน จำนวน 20 คู่ ผู้รับการทดลองแต่ละคนอยู่กับเพื่อนขณะที่ทำแบบสอบถาม (4) เงื่อนไขคู่คนแปลกหน้า จำนวน 20 คู่ ผู้รับการทดลองในแต่ละคู่ ไม่รู้จักกันเคยกัน และไม่มีการแนะนำให้รู้จักกัน

เหตุการณ์ฉุกเฉินในการทดลอง เกิดขึ้นหลังจากผู้ทดลองออกจากห้องทดลองแล้ว 1 นาที เป็นควันสีขาว ที่เกิดจากการทำปฏิกิริยาของสารเคมีไดแก ซิงคออกไซด์ เฮกซะคลอโรอีเทน อลูมิเนียม แบริยมไนเตรด และกำมะถันผง ควันสีขาวเคลื่อน

จากกระป๋องผ่านทางของประตูที่ห้องหนึ่งซึ่งแง้ไว้เข้ามาในห้องทดลอง ขณะที่ผู้รับการทดลองกำลังทำแบบสอบถามก่อนการสัมภาษณ์ การทดลองสิ้นสุดลง ถ้าผู้รับการทดลองในแต่ละเงื่อนไขออกมารายงานหรือไม่ออกมารายงานการเกิดควันภายใน 5 นาที ตัวแปรตามในการทดลองนี้คือ เวลาที่ผู้รับการทดลองแต่ละคนอยู่ในห้องทดลองก่อนออกมารายงานการเกิดควัน วิธีวิเคราะห์ข้อมูลคือ ทาคาร์ยละเอียดของการแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในแต่ละเงื่อนไขและวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ เพื่อทดสอบความมีนัยสำคัญ

ผลการวิจัยที่สำคัญปรากฏว่า (1) มีการแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในเงื่อนไขคนเดียว 85 % เงื่อนไขคู่เพื่อน และคู่คนแปลกหน้า 90 % และเงื่อนไขผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิด 45 % (2) การแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในเงื่อนไขคนเดียวมากกว่าในเงื่อนไขผู้ร่วมคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) การแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในเงื่อนไขคู่เพื่อนไม่แตกต่างจากเงื่อนไขคนเดียว และเงื่อนไขผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (4) การแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในเงื่อนไขคู่คนแปลกหน้าไม่แตกต่างจากเงื่อนไขคนเดียว และเงื่อนไขผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (5) การแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในเงื่อนไขคู่เพื่อน และคู่คนแปลกหน้าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (6) คนไทยและคนอเมริกันมีการแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในเงื่อนไขคนเดียวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (7) ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า คนไทยและคนอเมริกันมีการแสดงพฤติกรรมระดับอาสาในเงื่อนไขคู่เพื่อน คู่คนแปลกหน้า และผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะเนื่องจากการเปรียบเทียบในสภาพการทดลองที่แตกต่างกัน

Thesis Title Inhibiting Effects of the Presence of Friends
 and Strangers on Bystander Intervention.

Name Miss Soiraya Sirivara Department Psychology

Academic Year 1974

ABSTRACT

The purposes of this experiment were to study the inhibiting effect of the presence of friends and strangers on bystander intervention in emergency situation and comparison of the results in this study with those of Latané and Darley (1968) and Latané and Rodin (1969).

The subjects of the experiment were 140 males and females undergraduates of the Faculty of Education and Faculty of Commerce and Accountancy, Chulalongkorn University in the academic year 1974. They were invited to an interview to discuss "some of the problems involved in university life". Four experimental groups were used: (1) Alone Condition (N=20), each subject was by himself in the testing room while filling out the questionnaire and were exposed to the potentially critical situation. (2) Subject with Confederate Condition (N=40), the confederate had instructions to be passive, avoid conversation as much as possible and pay no attention to the presence of the smoke. (3) Two-Friend Condition (N=20 pairs), each subject had been scheduled with a friend and remained with him

throughout the experiment. (4) Two-Stranger Condition (N=20 pairs), Strangers were placed in the testing room in pairs. Each subject in the pair was unacquainted with the other before entering the room and they were not introduced.

The emergency situation was produced one minute after the experimenter left the testing room. It was smoke coming through a small gap at the door. The smoke was made from Zinc oxide, Hexachlorethane, Aluminum, Barium Nitrate and Sulfur. It formed a moderate fine-textured but clearly visible stream of whitish smoke. If the subject had not report the presence of this whitish smoke by 5 minutes from the time he first noticed it, the experiment was terminated. The dependent variable of the study was the length of time the subject remained in the room before leaving to report the smoke. The data were converted into percentage of subjects reporting the smoke in each condition and Chi-square tests were performed.

The major results were: (1) 85 % of the subjects in the Alone Condition, 90 % in the Two-Friend and the Two-Stranger Condition and 45 % in the Subject with Confederate Condition reported the smoke. (2) There was significant difference ($p < .05$) in reporting the smoke between the Alone Condition and the Subject with Confederate Condition. (3) There were no difference in reporting the smoke between the Two-Friend Condition and the Alone Condition or the Subject with Confederate Condition. (4) There were no difference in reporting the smoke between the Two-Stranger Condition and the

Alone Condition or the Subject with Confederate Condition. (5) There was no difference in reporting the smoke between the Two-Friend Condition and the Two-Stranger Condition. (6) There was no difference between Thai and American subjects (Latané and Darley, 1968) in the Alone Condition in reporting the smoke. (7) According to the difference of experimental setting, these results could not be interpreted that there were significant differences between Thai and American subjects (Latané and Rodin, 1969) in the Two-Friend, the Two-Stranger and the Subject with Confederate Conditions in reporting the smoke.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับพระราชทานพระราชนิพนธ์ส่วนพระองค์ใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ชาพระพุทธรเจ้า ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสกราบถวายบังคมไต่ฝ้าละอองธุลีพระบาท ด้วยความสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณสนเกล้าสนกระหม่อมหาที่สุดมิได้

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ สำเร็จลงได้โดยดี เพราะผู้วิจัยได้รับแนวคิดเกี่ยวกับ หัวข้อและแนวทางการดำเนินงานในการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุง และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชัยพร วิชชาวุธ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอ กราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความช่วยเหลือจาก พันเอกพิเศษ สุทิน สัมบัติตะนิกษ์ ผู้อำนวยการกรมวิทยาศาสตร์ทหารบก ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำคว้นจากสาร เคมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา หัวหน้าแผนกวิชาจิตวิทยา ที่กรุณา อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเครื่องใช้ประกอบการวิจัย ในคานการรวบรวมหลักฐานอ้างอิง บางส่วน ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจาก คุณประสพสุข อิศเวศน์ แห่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นอกจากนี้ยังได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก คุณมาเรียม พิบูลศิริ คุณประณม ชีรประเสริฐ พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ตลอดจนได้รับความร่วมมือจากนิสิต คณะครุศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ทุกท่านที่กรุณาสละ เวลามาร่วมในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณ และขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

สร้อยระยา สิริवार

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ฉ
รายการภาพประกอบ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ปัญหา	๒
ความสำคัญของปัญหา	๒
ความเป็นมาของปัญหา	๒
ความมุ่งหมายของการวิจัย	20
สมมติฐานในการวิจัย	20
ความจำกัดของการวิจัย	21
คำจำกัดความเฉพาะของการวิจัยนี้	22
2 วิธีดำเนินการ	23
กลุ่มตัวอย่างประชากร	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	24

บทที่	ฉ หน้า
3 ผลการวิจัย	31
4 อภิปรายผลการวิจัย	71
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	91
ประวัติการศึกษา	106

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนรอยละสะสมของการแสดงพฤติกรรมชั้นอาสาในเงื่อนไข และช่วงเวลาที่ต่างกัน	32
2	แสดงจำนวนรอยละสะสมการแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาในภาคหวัง 1 และภาคหวัง 2	34
3	แสดงการเปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาใน ในเงื่อนไขคู่เทียบกับภาคหวัง 1	35
4	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาในเงื่อนไข คู่เทียบกับภาคหวัง 1 ในช่วงเวลา 100 วินาที	37
5	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาในเงื่อนไข คู่เทียบกับภาคหวัง 1 ในช่วงเวลา 220 วินาที	38
6	แสดงการเปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสา ในเงื่อนไขคู่คนแปลกหน้ากับภาคหวัง 1	39
7	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาในเงื่อนไข คู่คนแปลกหน้ากับภาคหวัง 1 ในช่วงเวลา 100 วินาที	41
8	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาในเงื่อนไข คู่คนแปลกหน้ากับภาคหวัง 1 ในช่วงเวลา 220 วินาที	42
9	แสดงการเปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาใน เงื่อนไขผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิดกับเงื่อนไขคนเดียว	43
10	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงผลพฤติกรรมชั้นอาสาในเงื่อนไข ผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิดกับเงื่อนไขคนเดียวในช่วงเวลา 220 วินาที	45

11	แสดงการ เปรียบเทียบรอยละ สะสมการแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไข คู่เพื่อน คู่คนแปลกหน้า และคาคหวัง ๒	46
12	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไขคู่เพื่อน กับคู่คนแปลกหน้าในชวงเวลา 220 วินาที	48
13	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไขคู่เพื่อน กับคาคหวัง ๒ ในชวงเวลา 220 วินาที	49
14	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไขคู่ คนแปลกหน้ากับคาคหวัง ๒ ในชวงเวลา 220 วินาที	50
15	แสดงการ เปรียบเทียบรอยละ การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไข คนเดียวของคนไทยกับคนอ เมริกัน ในเงื่อนไขการ เกิดควัน	51
16	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไขคนเดียว ของคนไทยกับคนอ เมริกัน ในชวงเวลา 140 วินาที	53
17	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไขคนเดียว ของคนไทยกับคนอ เมริกัน ในชวงเวลา 220 วินาที	54
18	แสดงการ เปรียบเทียบรอยละ สะสมการแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไข คู่เพื่อนของคนไทยกับคนอ เมริกัน ในเงื่อนไขผู้หญิงลุ่ม	55
19	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไขคู่เพื่อน ของคนไทยกับคนอ เมริกัน ในเงื่อนไขผู้หญิงลุ่ม ในชวงเวลา 60 วินาที	57
20	วิเคราะห์หาค่าโคสแควร์การแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไขคู่เพื่อน ของคนไทยกับคนอ เมริกัน ในเงื่อนไขผู้หญิงลุ่ม ในชวงเวลา 220 วินาที ...	58
21	แสดงการ เปรียบเทียบสัคส่วน สะสมการแสดงพฤติกรรมชนอาสาในเงื่อนไข คู่คนแปลกหน้าของคนไทยและคนอ เมริกัน ในเงื่อนไขผู้หญิงลุ่ม	59

ตารางที่

หน้า

22 วิเคราะห์หาค่าไคสแควร์การแสดงพฤติกรรม รสนิยมอาสาในเงื่อนไขของคุณ
 แปลกหน้าของคนไทยกับคนอเมริกันในเงื่อนไขผู้หญิงลมในช่วงเวลา
 220 วินาที 61

23 แสดงการเปรียบเทียบรอยละสะสมการ แสดงพฤติกรรม รสนิยมอาสาในเงื่อนไข
 ผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิดของคนไทยและคนอเมริกันในเงื่อนไขผู้หญิงลม 62

24 วิเคราะห์หาค่าไคสแควร์การ แสดงพฤติกรรม รสนิยมอาสาในเงื่อนไขผู้รับการ
 ทดลองกับผู้ร่วมคิดของคนไทยและคนอเมริกันในเงื่อนไขผู้หญิงลมในช่วง
 เวลา 220 วินาที 64

25 แสดงจำนวนรอยละของคนที่มีความคิดว่าคนอื่นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ 65

26 แสดงจำนวนรอยละของการตีความเหตุการณ์ในแต่ละเงื่อนไข 67

27 แสดงจำนวนรอยละของการตีความเหตุการณ์ของผู้รับการทดลองในเงื่อนไข
 ไซคนเดี่ยว คู่เพื่อน คู่คนแปลกหน้า และผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิด 69

28 แสดงการรอยละ ความรู้สึกของผู้รับการทดลองที่มีต่อการวิจัยในเงื่อนไข
 คนเดี่ยว คู่เพื่อน คู่คนแปลกหน้า และผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิด .. 70

29 สรุปผลการ เปรียบเทียบการแสดงพฤติกรรม รสนิยมอาสาของคนไทยและ
 คนอเมริกัน 80

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการภาพประกอบ

๗

หน้า

แผนภูมิแสดงลำดับขั้นการตัดสินใจแสดงพฤติกรรม รมชนอาสา	10
ภาพแสดงที่วางกระป๋องบรรจุสารเคมี	26
ภาพแสดงสถานที่ทดลอง	29
กราฟเส้นแสดงรอยละของ เวลาการแสดงพฤติกรรม รมชนอาสาในเงื่อนไขคนเดียว คู่เพื่อน คู่คนแปลกหน้า และผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิด	33
กราฟเส้นเปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงพฤติกรรม รมชนอาสาในเงื่อนไข คู่เพื่อนกับคาดหวัง 1	36
กราฟเส้นเปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงพฤติกรรม รมชนอาสาในเงื่อนไข คู่คนแปลกหน้ากับคาดหวัง 1	40
กราฟเส้นเปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงพฤติกรรม รมชนอาสาในเงื่อนไขผู้รับ การทดลองกับผู้ร่วมคิดกับเงื่อนไขคนเดียว	44
กราฟเส้นเปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงพฤติกรรม รมชนอาสาในเงื่อนไข คู่เพื่อน คู่คนแปลกหน้าและคาดหวัง 2	47
กราฟเส้นแสดงการ เปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงพฤติกรรม รมชนอาสาใน เงื่อนไขคนเดียวของคนไทยกับคนอเมริกันในเงื่อนไขการ เกิดคัทวัน	52
กราฟเส้นแสดงการ เปรียบเทียบรอยละสะสมการแสดงพฤติกรรม รมชนอาสาใน เงื่อนไขคู่เพื่อนของคนไทยกับคนอเมริกันในเงื่อนไขผู้หญิงล้วน	56

กราฟเส้นแสดงการเปรียบเทียบร้อยละสะสมการแสดงผลกิจกรรมชั้นอาสาใน
 ใจคนแปลกหน้าของคนไทยกับคนอเมริกันในใจผู้หญิง 60

กราฟเส้นแสดงการเปรียบเทียบร้อยละสะสมการแสดงผลกิจกรรมชั้นอาสาใน
 ใจผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิดของคนไทยกับคนอเมริกันในใจ
 ผู้หญิง 63

กราฟแท่งแสดงจำนวนร้อยละของคนที่มีความคิดว่าคนอื่นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ 66

กราฟแท่งแสดงร้อยละของการตีความว่าเป็นเหตุการณ์อันตรายในใจ
 คนเดียว คู่เพื่อน คู่คนแปลกหน้า และผู้รับการทดลองกับผู้ร่วมคิด 68

